

Александар АТАНАСОВСКИ

**ПИЈАНЕЦ ВО ПЕРИОДОТ НА ВАЗАЛНОТО ВЛАДЕЕЊЕ
НА КОНСТАНТИН ДЕЈАНОВ
(1382 - 1395)**

По прашањето околу вазалството на Константин Дејанов во науката постојат различни гледишта. Повеќето досегашни истражувачи се на мислење дека вазалните односи биле склучени во периодот на заедничкото владеење на браќата Дејанови. Така, Ј. Хаџи - Васиљевиќ се изјаснил дека по Маричката битка државата на Дејанови била изложена на напади и грабежи од страна на Турците. Тие грабежи престанале "дури тогаш кога Дејанови склучиле договор со Мурат", но кога бил склучен тој договор не кажува. Понатаму, Хаџи Васиљевиќ истакнува дека нивната држава била првата преку која Турците морале да поминат за да продрат во северозападните предели на Полуостровот.¹

С. Новаковиќ разгледувајќи го проблемот на вазалството на Дејанови дошол до заклучок дека: "тие биле во некакво турско вазалство, но со прилично голема самостојност."² Времето кога станале вазали не го одредува прецизно. Сепак, тој се изјаснил дека Дејанови заедно со крал Марко и Богдан се спогодиле со Турците да плаќаат данок и да даваат војска, а во сè друго да останале самостојни како што биле пред тоа.³ Тоа биле обични услови за вазалство, кои кои можело да се постигне спогодба. Такви услови биле формирани најнапред за Дејанови, а по битката на Косово (1389) истите биле пренесени на кнез Стефан Лазаревиќ.⁴ Значи, иако Новаковиќ по однос на тоа прашање нема одреден став, сепак, од неговото последно искажување може да се заклучи дека вазалството било склучено за време на заедничкото владеење на Дејанови.

Хр. Милев, занимавајќи се со историјата на Велбуждското кнежевство дошол до заклучок дека тоа станало зависно од Турците 1372 година. Во врска со тоа тој вели: "до смртта на Душан (20 декември 1355 година) тоа Кнежевство ја признавало врховната власт на српскиот цар, а оттогаш тоа се прогласило за независно, до 1372 година кога ста-

¹ Ј. Хаџи-Васиљевиќ, Драгаш и Константин Дејановиќи и нивна држава, Београд, 1902, стр. 35.

² Ст. Новаковиќ, Срби и Турци XIV и XV века, Београд 1893, 189.

³ Исто, 190.

⁴ Исто, 191.

нало потчинето на Турците".⁵ За тоа дека вазалството било склучено по Маричката битка се произнел и Ј. Иванов. Анализирајќи ги податоците од турскиот историчар од XVII век - Сеадедин, од неговото дело "Круна на историјата" тој дошол до заклучок дека вазалните односи биле склучени 1371 година.⁶

Според гледиштето на М. Пурковиќ "по Маричката битка Волкашиновиот син Марко и браќата Константин и Драгаш се смириле со Турците, станувајќи вазали на турскиот султан".⁷ Исто така, и Д. Анастасијевиќ смета дека Дејанови по Маричката битка ја признале власта на Турците.⁸ Г. Острогорски е на мислење дека по поразот на Марица, Волкашиновиот син Марко станал вазал на турскиот султан, а во иста положба дошле и браќата Јован и Константин.⁹

Р. Михаљчиќ, пак, поради недостиг на изворни податоци се произнел неодредено за тоа прашање велејќи дека: "веројатно не долго време по Маричката битка Драгаша станале вазали на султанот."¹⁰ Понатаму Михаљчиќ вели дека и покрај вазалните односи тие долго време по Маричката битка или "подобро речено сè до битката на Ровине, владееле со широка внатрешна самоуправа".¹¹ А. Стојановски, исто така се изјаснил дека вазалните односи биле воспоставени веднаш по Маричката битка.¹²

Х. Матанов и Р. Михнева склучувањето на вазалството на К. Дејанов го датираат по 1377/78 година кога Мурат I лично се ангажирал со војска од Анадолија во Европа.¹³

А. Апостолов, дошол до согледување дека вазалството било склучено по 1379 година, т.е. по смртта на постариот брат Јован Драгаш. Во врска со тоа тој вели: "во 1379 година умрел постариот брат Драгаш, а со кнежевството продолжил да управува Константин како турски вазал."¹⁴

Индириктни податоци за времето на вазалството наоѓаме и во една народна песна "Крал Марко и цар Мурат" каде се вели дека Константин станал вазал пред Крали Марко.¹⁵ Издавачот на овие песни С. Стојковиќ истакнува дека Марко го наследил кралскиот престол во несредени прилики. Немајќи доволно моќ да се спротистави на нападите на Турците, Марко бил принуден како Дејанови и Богдан да влезе во "клетвеничка" зависност од турскиот султан 1385 година.¹⁶ Во поглед на вазалството на Крал Марко, А. Стојановски се изјаснил дека тоа

5. Х. Милевъ, Карта на Търновското царство въ време на Асьновци (1185-1257) Пловдив 1909, 177.

6. И. Ивановъ, Сѣверна Македонија, София, 1906, 144.

7. М. Пурковиќ, Јужна Србија од V века до Караџорђевог устанка, Скопје 1937, стр. 218.

8. Д. Анастасијевиќ, Једна византиска царица Српкиња, Братство XXX, Београд 1938, 27.

9. Г. Острогорски, Сербска област после Душанове смрти, Београд 1969, 145-146.

10. Р. Михаљчиќ, Крај српског царства, Београд 1975, 180.

11. Исто, 180.

12. А. Стојановски, Маричката битка и нејзините последици; Во книгата Македонија во турското средновековие. Скопје 1989, 17.

13. Х. Матанов-Р. Михнева, От Галиполи до Лепанто. Балканите, Европа и Османлиското наследство 1354-1571 година. София 1988, 66.

14. Злетовската област (географско-историски осврт). Скопје 1974, 225.

15. Ср. Стојковиќ, Краљевиќ Марко. Нови Сад 1922, 84-86.

16. Исто, 67.

било склучено по паѓањето на Прилеп и Битола под турска власт - 1385 година.¹⁷ Бидејќи се знае дека Дејанов станал вазал пред Крали Марко, како крајна граница кога тој станал вазал може да се одреди 1385 година.

*   *
*
*
*

Во врска со вазалството на Константин Дејанов, турскиот историчар Сеадедин соопштува дека "пролетта 773 година по Хиџра (1371 година христијанска) Лала Шахин Паша тргнал со многубројна војска да ја земе Кустендилската држава и да постави таму турски ред."¹⁸ Вистина е, вели Сеадедин дека потчинувањето на кустендилскиот владетел познат под "името Константин, и за многу други негови државици и градови, како и за тргнувањето на војските во речената земја се издаде висок султански ферман. Потпирајќи се на својата голема сила и верувајќи во својата независност, Константин не сакал да се потчинува. Но, кога се научил дека големиот завојувач решил да тргне за неговата земја со многу војска за да ја удри и завладее со сила, решил да се покори и потчини."¹⁹ Понатаму Сеадедин вели дека: "Константин излегол на пречек со соодветни почастги и со одбрани подароци. Потоа, откако ги предал клучевите од тврдините и градовите, ги поднесол и условите на своето вазалство. Кон Константин било погледнато доста умерено и учтиво, и му било дозволено да се облече во почесни алишта. Тој бил назначен повторно за владетел на својата земја, под услов да плаќа цизие и харач. За тоа се издал и висок ферман. Потоа султанот се вратил во Брусa".²⁰

На прв поглед овие вести изгледаат сосема веродостојни, бидејќи Лала Шахин-Паша е историска личност, современик на Константин Дејанов. Но во самото кажување на Сеадедин постои една нелогичност, т.е. се измешани две епизоди за два одделни походи. Првата епизода е за Лала Шахин Паша до средината на кажувањето и, втората, за Мурат I. Што значи дека Сеадедин ги измешал работите, што е нормално, бидејќи своето дело го пишува три века подоцна. Можеби Лала Шахин-Паша навистина војувал против Константин во 1371 година, но чудно е зошто во известувањето на Сеадедин не се споменува Јован Драгаш, кој што носел титула деспот. Од друга страна ако се прифати гледиштето на Х. Матанов кој што смета дека 1371 година Константин не го владеел Кустендил, тоа би значело дека во таа година Лала Шахин не можел да војува против Константин во Кустендилската земја.²¹

¹⁷ А. Стојановски, Градовите на Македонија од крајот на XIV век до крајот на XVII век. Скопје 1981, 14.

¹⁸ Љ. Лале, Одбрани текстови за историјата на македонскиот народ. I дел. Скопје 1975, 186-187; Ј. Иванов, Северна Македонија. 114-115.

¹⁹ Исто.

²⁰ Исто; S. Trako, Pretkosovski događaji u Heštbihištu Idrisa Bitlisija. POF XXI (1970-71). Sarajevo 1974, 181; N. Filipović, Princ Musa i šeih Bedredin, s 199, n.220.

²¹ Х. Матанов, Югозападните български земи през XIV век. София 1986, 126.

Втората епизода се однесува на султанот Мурат I и Константин. Од неа јасно се гледа дека Константин се поклонил на султанот, и од него бил назначен повторно за владетел на својата земја.

Сето ова не наведува на заклучок, дека вазалството меѓу Константин и Мурат I, било склучено по смртта на Јован и Теодора. Во спротивно би било логично во пресрет на Мурат I да излезат заедно двајцата браќа со мајка им и заедно да му изразат почести. Дотолку повеќе што Јован имал титула деспот, а мајка им се нарекувала госпоѓа царица. Ако вазалството било склучено во периодот на заедничкото владеење, за Мурат I секако би било поважно да му изрази почит лице со повисоко достоинство, а секако тоа не би го пропуштиле турските историчари да не го одбележат. Заклучокот за тоа е сосем логичен, бидејќи за време на заедничкото владеење во документите редовно на прво место стои постариот брат "деспот Јова Драгаш".²² Тоа пак говори, дека за отстапка не може да стане збор. Како време на склучување на вазалноста треба да се бара најрано 1379 година кога умрел постариот брат и 1382 година кога Софија паднала под турска власт. Тогаш на Константин му биле доделени Радомир, Дупница и Рила, како знак за благодарност што станал турски вазал.²³

Во прилог на тоа дека Константин станал вазал, по смртта на брат му Јован, зборува и Лаоник Халкондил, кога известува дека Јован Драгаш по смртта на Жарко (Дејан) бил "најдобриот по ум и по воено искуство, во тоа време, никому не отстапувајќи, си потчинил на себе доста голема земја, и по неговата смрт Константин, неговиот брат, ја задржал (во своја власт) земјата и дошол на дворот на царот (т.е. на турскиот султан, очигледно за признавање на вазалната зависност)".²⁴

Фактот што во грамотата на Константин од 15 август 1381 година,²⁵ со која го подарил Лесновскиот манастир на Хиландар, се споменува неговата мајка, наведува на заклучок дека до таа година Константин уште не бил вазал. Но, по сè изгледа тој почувствувал дека мора да се потчини на Мурат I. Затоа и побрзал, со цел да ги заштити имотите на Лесновскиот манастир, го подарил на Хиландар. Тоа, пак, уште повеќе го стеснува временскиот простор кога Константин можел да стане вазал, од 15 август 1381 до 1382 година. Тоа значи дека и Пијанец во тој период бил потчинет на врховната власт на султанот Мурат I.

Но, иако станал вазал, Константин Дејанов сè до 1389 година располагаал со голема самостојност, што се потврдува и од одредбите во грамотите што ги издал, за ослободување на подарените имоти од сите давачки.

Од сето досега речено може да се заклучи дека Константин станал вазал на султанот Мурат I во почетокот на 1382 година за што бил награден со доделување нови територии на управување (Радо-

²² Ст. Новаковиќ, Законски споменици српских држава средњега века. Књ. V. Београд 1912, 452; 511; 512; 515.

²³ И. Ивановъ, Сѣверна Македонија, 126.

²⁴ Е. П. Наумов, Трагите и остатоците од родословот на Дејановиќи. Историја X/1, Скопје 1974, 211.

²⁵ Ст. Новаковиќ, Законски споменици, 453-455.

мир, Дупница и Рила)²⁶, на кој начин Мурат I сакал да му даде до знаење на Константин дека ќе го почитува и наградува доколку му биде верен вазал. До смртта на Мурат I, Константин му останал верен приврзаник и во тој период вазалните обврски не биле толку тешки. Промена во вазалните односи настанале по 1389 година кога Бајазит I не се придржувал до политиката на својот татко и со сила го зазел Кратово,²⁷ кој важел за голем економски центар на Константиновата држава.

Вазалните односи во Пијанец, додека бил жив Мурат I (1389 година) не биле толку тешки, бидејќи Константин Дејанов ја зачувал својата самостојност во водењето на внатрешната политика. Тој и понатаму останал врховен господар на земјата и рудниците во Пијанец. Под своја власт имал кнезови, кефалии, севасти и други великодостојници,²⁸ од нив некои биле распоредени и во Пијанец. Константин го задржал правото да подарува имоти, како и да потврдува дарови на свои властелини, како што е примерот со дарот на војводата Димитар на манастирот Хиландар, што го потврдил со повелба од 20 јуни 1389 г.²⁹

Иако Константин продолжил да кова свои монети, сепак во неговата држава во употреба биле голем број венецијански монети. Тоа се гледа и од Повелбата со која тој ја потврдил црквата Св. Вознесение во Штип, подарена од војводата Димитар.³⁰ Венецијански монети биле во движење и во Пијанец, бидејќи во блиското Кратово за време на владеењето на Константин постоела дубровничка колонија, која ги користела венецијанските монети. Тие биле најчесто пренесувани од рударите во Пијанец, кои работеле во кратовските рудници.

За внатрешната самостојност Константин му доставувал на Мурат I годишен данок (цизие и харач), а во случај на потреба бил должен да учествува во војна со својата коњица, како и да ја пропушта преку својата држава слободно да поминува турската војска. Во вазалната војска на Константин учествувале и војници регрутирани од Пијанец. Тоа се заклучува од фактот што војската се собирала од сите слоеви на населението.³¹

Во 1389 година кога Мурат I одел за Косово, поминал и низ дел на Пијанец. За овој поход турските историчари известуваат дека турската војска била убаво примена и пречекана во Кустендил, каде пристигнала од Пловдив и Самоков. За таа гошгевка биле собрани продукти од населението, а Пијанец како гранична област со Кустендил, логично е и од него да биле доставени разни продукти.

За овој поход и правецот во кој се движела турската војска, ни оставил податоци турскиот историчар Неширија.³² Тој известува дека Мурат I тргнал од Пловдив и по три дена пристигнал во Ихтиманско

²⁶ И. Ивановъ, Сѣверна Македония, 126.

²⁷ А. Стојановски, Градовите на Македонија, 17.

²⁸ Ст. Новаковић, Законски споменици, 456.

²⁹ Исто, 456.

³⁰ Исто, 766, ѓ. и к. перперъ Веветицъхъ

³¹ И. Ивановъ, Сѣверна Македония, 133.

³² Види: Гл. Елезовић, Бој на Косову 1389 год. у историји Мула Мехмеда Неширије. Братство XXXI. Београд 1940. За правецот на движењето види: А. Стојановски, Во кој правец низ Македонија минувал Муратовиот поход на Косово 1389 ? - Во кн. Македонија во турското средновековие. Скопје 1989, 21-22. и таму посочената литература.

Поле, каде се задржал три дена. "Овде патот (за Косово б.м.) се дели на два правци, едниот води десно преку Софија за Ниш, а другиот лево и води во Илиџа (Ќустендил)".³³ По извршените консултации по кој пат да појде кон Косово, Мурат I се одлучил за вториот и "поаѓајќи третиот ден отседнал во полето Аладин".³⁴ Таму Мурат престојувал два дена. На третиот ден "утрото со војска дошол и Константин, кој бил многу верен на Султанот. Него го одредил за водач (кулавуз) на војската".³⁵ Оттаму Султанот Мурат I за неколку дена стигнал во Илиџа (Ќустендил). Константин знаел дека Султанот ќе наврати во неговата земја и затоа подготвил неброени конаци и безброј животни намирници. За да ја искаже својата оданост кон Султанот, Константин припремил и многу дарови, а "изобилието со кое медот и маслото се раздавале во ордата (војската) течеше како река".³⁶ На гоштерката станало збор и за понатамошното дејство на двете војски. Ј. Иванов смета дека Константиновата војска, бидејќи го познавала теренот, била одредена да извршува разузнавачка служба.³⁷

Според едно предание, Кога Мурат I одел за Ќустендил го изградил Кадин мост на границата помеѓу Пијанец и Ќустендилско.³⁸ За изградбата на мостот било ангажирано и населението од Пијанец. А за време на престојот на Мурат во Ќустендил се собрале сите велможи што биле потчинети на Константин за да му изразат почести. Меѓу тие велможи сигурно имало и од Пијанец бидејќи тој бил соседна област на Ќустендил. Според Хаџи Калфа, Султанот му го опростил данокот на Константин.³⁹ Победен во битката кај Плочник (1386 година) од Србите, Мурат I сакал да има мирна позадина пред претстојната битка. Само со тоа можеме да го објасниме тоа што на Константин му бил опростен данокот и тој бил сметан како пријател и сојузник на Султанот. Само преку попустлива политика Мурат I можел да го задржи Константин на своја страна. Тоа пак, само по себе зборува за лабилната вазална врска на Константин кон Мурат I.⁴⁰

Дали Константин учествувал во битката на Косово, или не, немаме директни податоци. Ј. Иванов, смета дека Константин бил назначен за водач на војската на патот од Велбужд кон Косово,⁴¹ но дали учествувал во битка не кажува ништо. Во прилог на тезата за учеството на Константин во битката на Косово се изјаснил и Хамер, кога вели дека "Мурат сметал на верноста на Константин, господар на Ќустендил".⁴² И. Ѓуриќ смета дека 1389 година Константин лично го прател Мурата во војната против Лазар.⁴³

³³ Исто, 14 -15; А. Стојановски, Во кој правец ..., 22.

³⁴ Полето Аладин досега не е убицирано, види: А. Стојановски, Во кој правец низ Македонија..., 22, бел. 3.

³⁵ Г. Елезовиќ, Бој на Косову 1389, 15.

³⁶ И. Иванов, Съверна Македонија, 136.

³⁷ Исто, стр. 136.

³⁸ Исто, 135 и 155.

³⁹ Исто, 136.

⁴⁰ Исто, 136. За правецот на Мурат од Ќустендил за Косово спореди: Ј. Хаџивасилевиќ, Драгаш и Константин... 40 бел. 33; Г. Елезовиќ, Бој на Косову, 16; А. Стојановски, Во кој правец низ Македонија минувал Муратовиот поход на Косово (1389)? - Гласник на ИНИ XVI/2. Скопје 1977, 148 -150.

⁴¹ И. Иванов, Съверна Македонија, 135.

⁴² J. Hammer, Historija Turskog (Osmanskog) carstva. I. 72.

⁴³ И. Ѓуриќ, Евдокија Комнина и њен муж Константин Драгаш. ЗРВИ XXII Београд 1983.- 286, бел. 36.

Пет дена по Косовската битка, на 20 јуни 1389 година во Приштина, Константин издал Повелба со која го потврдил дарот на војводата Димитар на манастирот Хиландар.⁴⁴ Доколку датацијата и местото на издавањето на оваа Повелба се точни, тогаш може да се претпостави дека Константин бил присутен на Косово, кога се водела битката. Нашрија за учеството на Константин во оваа битка не кажува ништо.⁴⁵

Битката на Косово и поразот на Србите лошо се почувствувал и во државата на Константин. Мурат I не му се мешал во внатрешното уредување на неговата држава. Неговиот наследник Бајазит I (1389-1402) му го одзел Кратово (1389 година),⁴⁶ што ќе рече дека при походот кон Косово сепак Мурат поминал преку Кратово.⁴⁷ Бајазит сигурно тогаш го видел богатството и значењето на Кратово и затоа решил да му го одземе на Константин. Тоа говори дека А. Стојановски не е во право кога вели дека за време на походот кон Косово, Мурат I не поминал преку Кратово.⁴⁸

Паѓањето на Кратово во турски раце директно се одразило и на ситуацијата во Пијанец. Во Кратовските рудници работеле и рудари од соседната област Пијанец, кои што дотогаш работеле за Константин Дејанов, а тој бил поблаг кон нив, за разлика од Турците. Така почнала директно да се чувствува турската експлоатација во Пијанец.

Од изнесеното се гледа дека Турците ги заостриле условите на своето сизеренство кон Константин. Во 1393 година Бајазит I го зазел Трново.⁴⁹ По овој настан тој ги повикал своите вазали во Серез, и таму дошле Мануил Палеолог (1391-1423), деспотот Стефан (1389-1427) и Константин. Надменоста и грубиот однос на Бајазит I кон своите вазали, ги натерало овие христијански господари да формираат сојуз за заемно помагање во одбраната на своите земји и дале клетва да прекинат секаква врска со Бајазит. Овој сојуз бил поткрепен со мажењето на Елена, ќерката на Константин Дејанов за византискиот император Мануил Палеолог.⁵⁰

Политичките услови го натерале Константин во наредните години заедно со Крали Марко и Стефан Лазаревиќ да учествуваат во воените походи на Турција. Во еден таков поход против влашкиот војвода Мирче, на полето Ровине кај Крајова, на 10 октомври 1395 година загинале Крали Марко и Константин.⁵¹ Во војската на Константин сигурно се бореле и војници од Пијанец, што ќе рече дека Пијанец директно бил засегнат од овој турски поход во Влашко.

---

⁴⁴ Ст. Новаковиќ, Законски споменици. 456.

⁴⁵ Г. Елезовиќ, Бој на Косову 1389.

⁴⁶ J. Hammer, Historija turskog (Osmanskog) carstva. I. 77.

⁴⁷ X. Матанов - Р. Михнева, От Галиполи до Лепанто, 81.

⁴⁸ А. Стојановски, Во кој правец низ Македонија минувал Муратовиот поход, 34.

⁴⁹ И. Ивановъ, Сьверна Македония, 137.

⁵⁰ Исто, 137; бел. 2; J. Хаџи-Василевиќ, Драгаш и Константин, 41; А. Стојановски, Градовите на Македонија, 18.

⁵¹ Љ. Лапе, Одбрани текстови. I, 190/91; За датумот на битката "10 октомври .s.d.f. (6903 г)" Види: J. Хаџи-Василевиќ, Драгаш и Константин, 42, бел. 39. Поопширно за тоа види: И. Ивановъ, Сьверна Македония, 138, бел. 2, 3, и 5.

Смртта на Константин ставила крај на неговата држава. Навистина 1410-1413 година го среќаваме Јусуф - Исув (војвода) како управник на Константиновата земја, но за него не се знае многу, кој е и од каде бил.⁵² Со смртта на Константин во Пијанец била воспоставена директна турска власт, со што тој целосно ја изгубил независноста. Неговата понатамошна историја е преплетена со историјата на Кустендилскиот санџак.

Во чест на Константин ќерка му Елена и зет му Мануил заветиле во манастирот Св. Јован во Петра 500 перпери, со кои требало да се купи имот, од кој што годишниот приход од 50 перпери да служи за расходите за покој на душата на Константин. Ќерката на Константин, Елена го надживеала својот сопруг Мануил Палеолог. На старост примила монашки чин и починала на 13 март 1450 година. Таа била баба на последниот император на Византија, Константин XI, кој загинал со "нож во рака при преземањето на Цариград од Турците 1453 година."⁵³ Тој не го презирал своето словенско потекло по баба и се нарекол Драгаш.

За Константин Дејанов се зачувале повеќе спомени. Така неговата престолнина Велбужд по него била наречена Кустендил.⁵⁴ Урнатините над Кустендил Хисарот уште се познати и како "Константиново Кале"⁵⁵. Исто така и кај населението се зачувале спомени за Константин, така што населението од Пијанец и Кустендилско и денес, за времето и настаните од пред турско време вели дека се од "Константиново време". Во Кочанско веруваат дека на Царев врв (Султан тепе) во Осогово била некогаш претстојница на "цар Константин".⁵⁶ Урнатините на југоисток во с. Блатец - Виничко, на полите на Плачковица, познати под името "Традиште" се посочуваат како седиште на "цар Константин"⁵⁷. Старите бакарни монети што се среќаваат по селата на Пијанечко, населението ги нарекува "костадинчета".

Aleksandar ATANASOVSKI

PIJANEC PENDANT LA PÉRIODE DU GOUVERNEMENT VASSAL DE KONSTANTIN DEJANOV (1382-1395)

(Résumé)

En ce qui concerne la question de vassalité de Konstantin DEJANOV, dans la science, il existe différents points de vue. Plusieurs chercheurs, pensent que les rapports vassaux ont été établis pendant la période du Gouvernement commun, des frères DEJANOVI. Mais par l'analyse de sources

---

⁵² J. Хаџи-Василевиќ, Драгаш и Константин. 43; С. Новаковиќ, Срби и Турци, 136; Й. Ивановъ, Сѣверна Македонија. 140-143.

⁵³ Й. Ивановъ, Сѣверна Македонија. 139.

⁵⁴ Исто, 143.

⁵⁵ Исто, 146.

⁵⁶ Исто, 146.

⁵⁷ Г. Петров, Материјали по изучувањето на Македонија. Софија 1896, 636.

disponibles, on a conclu que les rapports vassaux ont été établis pendant le Gouvernement de Konstantin, c'est-à-dire après la mort de Jovan Dragaš et sa mère Théodora. La vassalité a été établit pendant la période du 15 août 1381 jusqu'à la chute de Sofia sous le Gouvernement Turc en 1382, quand Konstantin est devenu vassal, et c'est pour cela qu'il a obtenu en cadeau Radomir, Dupnica et Rila pour y gouverner. Bien qu'il soit devenu vassal, Konstantin a gardé une large autonomie intérieure, il a continué à éditer des lettres et d'offrir des biens. C'est pour cela qu'il a payé au sultan des djizis et des haratch, et il a participé avec sa cavalière dans des batailles du côté Turc, selon les besoins. Dans cette armée, ont participé des militaires venus de Pijanec. Pijanec, a été directement touché par la bataille de Mehmed 1er, au Kossovo 1389, wuant il est passé par une partie de Pijanec, et il a résidé à Kustendil. Konstantin et son armée, a participé dans la bataille, au Kossovo, comme guide. A ce moment là on lui a pardonner l'impôt.

Après la bataille au Kossovo, les rapports vassaux ont été tendus et Bajazit lui a pris Kratovo par force en 1390. Konstantin est mort le 10 octobre 1395 pendant la bataille de Rovine, après avoir rempli son obligation pour la participation aux batailles. Après sa mort, Pijanec, a succombé au Gouvernement Turc direct et son histoire ultérieur est embrouillée avec l'histoire du Sandjak de Kustendil.